

Til beslutningsforslag nr. B 105

Folketinget 2015-16

Beretning afgivet af Retsudvalget den 0. juni 2016

Udkast

til

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om, at Danmark ikke deltager i tilfangetagelsen af Edward Snowden

[af Pernille Skipper (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 29. marts 2016 og var til 1. behandling den 24. maj 2016. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i et møder.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *mindretal* i udvalget (EL, LA, ALT og SF) mener, at Edward Snowden er en af vores tids vigtigste forsvarere for grundlæggende demokratiske rettigheder. Efter i en årrække at have arbejdet som it-specialist for den amerikanske efterretningstjeneste offentliggjorde Edward Snowden en række dokumenter, der afslørede, at den amerikanske efterretningstjeneste udførte uretmæssig overvågning unddraget demokratisk kontrol. Dokumenterne, der blev offentliggjort i en række internationale medier, dokumenterer omfattende overvågning af almindelige borgere, ambassader, EU-kontorer, internationale ngo'er og internetselskaber.

For Danmarks vedkommende førte det til afsløringer af overvågning af klimatområdet COP15 samt amerikansk tapping af danske fiberkabler og deraf følgende overvågning af internettrafik til og fra Danmark. Afsløringerne førte til en vigtig international debat om staters overvågning af egne og andre landes institutioner og borgere.

Efter afsløringerne indledte de amerikanske myndigheder en omfattende eftersøgning efter Edward Snowden. Der er god grund til at være bekymret for Edward Snowdens mulighed for en fair rettergang i USA. Han vil med stor sand-

synlighed blive prøvet efter Espionage Act of 1917, den amerikanske spionagelov, der stammer fra første verdenskrig. Det kan betyde en retssag ført bag lukkede døre, hvor Edward Snowden vil være udelukket fra at føre et tilstrækkeligt forsvar, der kan vise, hvordan han handlede i offentlighedens interesse.

Dette har mødt hård kritik fra Amnesty International. Edward Snowden er i dag anklaget for tre forhold, der hver især kan give op mod 10 års fængsel, men teoretisk set kan han blive anklaget for hvert enkelt lakkede dokument. Derfor har Edward Snowden, hvis han udleveres til USA, ifølge sin advokat Ben Wizner, udsigt til livstidsfængsel i isolation uden mulighed for prøveløsladelse. Amerikanske myndighedspersoner har allerede udpeget Edward Snowden som skyldig og forræder, hvilket yderligere rejser spørgsmål om muligheden for en fair rettergang. Edward Snowdens pas er desuden blevet annulleret, hvilket fratager ham retten til fri bevægelighed og dermed muligheden for at få asyl i de lande, der har tilbudt ham politisk asyl.

På baggrund af denne sag vil partierne opfordre regeringen til at sikre, at whistleblowere, ytringsfriheds- og demokratiforkæmpere og lignende personer, som har afsløret mulig ulovlig forvaltning, ulovlige aktiviteter, grove fejl og for-sømmelser, som de har fået kendskab til gennem deres virke, ikke udleveres til en anden stat, før man har sikret sig, at en eventuel retssag vil være offentlig og i overensstemmelse med retten til en retfærdig rettergang, at eventuelle afsoningsforhold foregår under anstændige forhold samt at den udleverede i øvrigt behandles i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

P.u.v.

Peter Skaarup
formand